

право власності на житло внесення змін до свідоцтва про право власності на житло тощо); довідкові (видача довідки про участь в приватизації житла державного житлового фонду); реєстрація (державна реєстрація права власності на нерухоме майно)

Б) за юридичними наслідками: правонаділяючого характеру (державна реєстрація права власності на нерухоме майно; державна реєстрація іншого речового права на нерухоме майно, обтяження права на нерухоме майно тощо); правоприпиняючого характеру (скасування запису Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, внесення запису про скасування державної реєстрації прав та інші).

Література:

1. Коліушко І. Б. Управлінські послуги-новий інститут адміністративного права. *Право України*. 2001. №5. С. 30–34.

2. Тимошук В. П. Адміністративна процедура та адміністративні послуги. Зарубіжний досвід і пропозиції для України. К. : Факт, 2003. 496 с

3. Долечек В. С. Надання управлінських послуг населенню органами виконавчої влади України: організаційно-правовий аспект : дис. ... канд. наук з державного управління : 25.00.02. К., 2005 206 с.

4. Адміністративне право України : Академічний курс: підруч. (для студ. юрид. спец. вищих навч. закл.) : в 2 т. / (Авер'янов В. Б., Андрійко О. Ф., Битяк Ю. П. та ін.); голов редкол. : Авер'янов В. Б.(голова) (та ін.). К. : Юридична думка, 2004. Т. 2 : Особлива частина. 583 с

УНІФІКАЦІЯ МИТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ МИТНОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Микулець В. Ю.

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'ячука
м. Рівне, Україна*

Позитивний економічний досвід успішних країн світу наочно доводить, що державна може позитивно впливати на економічні процеси здійснюючи політику, що раціонально та справедливо окреслює рамки економічної активності учасників відповідних суспільних відносин, стимулюючи або стримуючи їх діяльність залежно від існуючих

економічних пріоритетів. Одним з ефективних засобів економічної політики держави є митна система. Відзначимо, що за висновками Всесвітньої митної організації, – митниця – це ключ до вирішення завдань щодо наповнення бюджету, стимулювання торгівлі, промислового виробництва, захисту суспільних інтересів, а також навколишнього середовища. У зв'язку з цим митниця, митна система та митне право заслуговують на особливу увагу.

Метою нашої роботи є показати як у Європейському Союзі, серед іншого, сприяють розвитку митної політики країн-членів євроінтеграційного об'єднання за допомогою уніфікації митних технологій.

Отож констатуємо, що нині митне законодавство набуває фундаментального значення й нового звучання, основні акценти та характеристики якого зміщуються від суто контрольних і фіскальних до регулятивних і правозахисних. Досі (й традиційно) митна галузь, як правило поставала як сукупність правових норм, що регламентують структуру й діяльність митних органів, їх посадових осіб і відображають особливості функціонування апарату митної служби. При цьому головним завданням правового регулювання у митній сфері було закріплення та регламентування принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення національної митної безпеки, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку національної економіки та її інтеграції до світової економіки. Натомість, функції, пов'язані із забезпеченням прав, свобод та інтересів особи, сприймалися як другорядні, що особливо характерно для країн неусталеної демократії.

Між тим сучасні процеси державотворення супутні ним адміністративні реформи обов'язково передбачають зміну усталених (часто консервативних) принципів й надання пріоритету в діяльності державних органів, зокрема митних, функцій забезпечення реалізації прав особи. Відповідно роль державних інституцій має полягати насамперед у всебічному сприянні належній реалізації відповідних прав людини і громадянина. В цьому плані доволі показовим є досвід ЄС.

Передусім відзначимо, що одним із найважливіших елементів євроінтеграційних процесів, є творення ефективної й стабільної законодавчої бази, що відповідає міжнародним вимогам та стандартам. Принагідно зауважимо, що у випадку системи митного законодавства йдеться про логічну сукупність нормативно-правових актів галузевої належності, які встановлюються державою і призначені для регулювання суспільних відносин, пов'язаних із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон, справленням митних платежів, митним оформленням і контролем та іншими засобами проведення митної політики [2]. При цьому у системі митного законодавства серед джерел митного права чільне місце займають міжнародні правові акти.

Головне значення серед них має Генеральна угода з тарифів та торгівлі (ГАТТ), яка була підписана у 1947 році [7]. Нині підписантами цієї угоди є майже усі країни світу. Документ постулює принципи недискримінації, мінімізації торговельних бар'єрів, визначення єдиних загальноприйнятих обмежень у митному регулюванні. Під час підписання у 1951 році Паризької угоди «Про заснування ЄОВС» [3], а також Римської угоди у 1957 році про створення Європейського економічного співтовариства було вирішено, що усі митні суперечки нового євроінтеграційного мають вирішуватися шляхом переговорів. У 1972 р. питання про пріоритет між ГАТТ та законодавством Співтовариства був розглянутий Судом ЄС.

Важливе місце серед правових основ Митного союзу ЄС займає, як вже було зазначено, Митний кодекс ЄС, що був ухвалений 12 жовтня 1992 року [6]. В ньому вперше були визначені базові поняття та терміни в сфері митного права, якими до тепер послуговуються країни-члени ЄС та їх партнери. Зокрема, стаття 4 Кодексу містить дефініції 24 термінів, які регулярно використовуються у митній практиці Європейського Союзу. Кодекс об'єднав майже 75 регламентів, які були ухвалені від 1968 року по 1992 рік. Митний кодекс ЄС враховує, що принципи спільного ринку звільняють держави-члени від митного контролю, а уніфікація митних технологій фактично визнається засобом розвитку митної політики європейського союзу. Зауважимо, що на практиці межі використання Митного кодексу Європейського Союзу визначаються такими положеннями: (1) Кодекс використовується тільки на території Європейського Союзу та (2) діє тільки для митного регулювання торгівлі Євросоюзу з третіми країнами.

Варто відзначити, що за даними Всесвітнього економічного форуму високий рівень ефективності митних процедур, характерний для більшості держав-членів ЄС, свідчить про необтяжливості процедур митного оформлення для їх учасників зовнішньоекономічної діяльності та підтверджує висновок про ефективність входження національних митних систем цих держав у митну систему ЄС. Зрештою експерти доводять висновок про надзвичайну увагу, яка приділяється в європейських країнах уніфікації та стандартизації правил та процедур взаємостосунків органів публічної адміністрації (зокрема, митних) з громадянами, а також констатується, що закріплення у національному законодавстві спільних принципів та стандартів дозволяє зблизити національні системи європейських країн з метою найбільш повного забезпечення прав, свобод та інтересів їх громадян [4].

Ні для кого не є секретом, що відмінності в правовому регулюванні митних формальностей у національних правових системах держав істотно ускладнюють транскордонні переміщення товарів у процесі міжнародної торгівлі. Складність митних формальностей, витратність їх

проходження учасниками зовнішньоторговельної діяльності є серйозними нетарифними бар'єрами для міжнародної торгівлі. Вказане викликає необхідність у зближенні правового регулювання митних формальностей у правових системах держав із метою спрощення та прискорення процесу їх проходження [1].

Зважаючи на вказане, справедливими є позиції, що ключові принципи модернізації національної митної служби можна розділити на дві фундаментальні групи: 1) принципи формування митного законодавства; 2) принципи поведінки митних адміністрацій. Усі спроби модернізації й реформування національної митної служби очевидно повинні здійснюватися з точки зору максимальної уніфікації принципів та норм діяльності митниці з стандартами Євросоюзу, що довели свою ефективність багаторічною практикою.

Література:

1. Митне право Європи: хрестоматія / уклад. Л. М. Дорофєєва, Держ. ВНЗ «Ужгородський національний університет». Ужгород: Береза, 2014. 526 с.

2. Настюк В. Я. Адміністративно-правові проблеми законодавчого регулювання митної справи в Україні: автореф. дис ... д-ра юрид. наук: 12.00.07. Харків: Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого, 2005. 36 с.

3. Паризький договір про створення Європейського співтовариства вугілля і сталі (ЄОВС). URL: <http://eur-lex.europa.eu/legalcontent/EN/TXT/?uri=CELEX:11951K/TXT> (дата звернення: 15.08.2020).

4. Пухтецька А. А. Європейські принципи адміністративного права / заг. ред. В. Б. Авер'янова. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2012. 237 с.

5. Регламент Ради (ЄЕС) № 2913/92, що засновує Митний кодекс співтовариства. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_742 (дата звернення: 15.08.2020).

6. The General Agreement on Tariffs and Trade (GATT 1947). URL: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/gatt47_01_e.htm (дата звернення: 15.08.2020).